

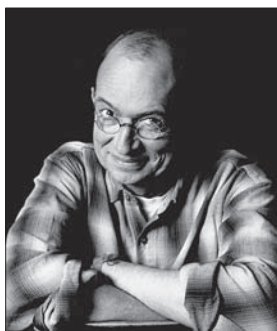
RICO ȘI OSKAR

UMBRELE MISTERIOASE

Andreas Steinhöfel, născut în 1962, este traducător, critic și scenarist, dar mai ales autorul a numeroase cărți pentru copii și tineri premiate de nenumărate ori, cum ar fi *Die Mitte der Welt* (*Centrul lumii*). Alături de Peter Rühmkorf, Lorient și Tomi Ungerer, Andreas Steinhöfel se înscrie în rândul deținătorilor premiului Erich Kästner, primind această distincție în anul 2009. Pentru romanul *Rico și Oscar. Umbre misterioase* a primit printre altele *Katholischer Kinder- und Jugendbuchpreis* (Premiul copiilor și tineretului conferit de Biserica Catolică), CORINE 2008 (Premiu pentru literatură acordat de Landul Bavaria) și *Deutscher Jugendliteraturpreis* (Premiul literaturii germane pentru tineret).

Peter Schössow, născut în 1953, se numără printre cei mai prestigioși ilustratori germani. A urmat Facultatea de Grafică din Hamburg și a colaborat printre altele cu publicații precum Spiegel, Stern și diferite televiziuni, fiind celebru în Germania pentru *Die Sendung mit der Maus* („Emisiunea cu șoricelul“, serial TV pentru copii). A conceput și ilustrat numeroase cărți pentru copii, care au primit foarte multe distincții.

ANDREAS STEINHÖFEL

RICO ȘI OSKAR

UMBRELE MISTERIOASE

DESENE DE PETER SCHÖSSOW

Traducere din limba germană de
Monica Grigore

RICO, OSKAR UND DIE TIEFERSCHATTEN

Andreas Steinhöfel

Copyright text and illustrations © 2008 by CARLSEN Verlag GmbH, Hamburg, Germany

First published in Germany under the title RICO, OSKAR UND DIE TIEFERSCHATTEN

All rights reserved

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

RICO ȘI OSKAR • I. UMBRELE MISTERIOASE

Andreas Steinhöfel

Copyright © 2015 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STEINHÖFEL, ANDREAS

Rico și Oskar: umbrele misterioase / Andreas Steinhöfel;

trad.: Monica-Livia Grigore; il.: Peter Schössow. – București:

ALLFA, 2015

ISBN 978-973-724-920-3

I. Grigore, Monica-Livia (trad.)

II. Schössow, Peter (il.)

821.112.2-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside

Romania, without the written permission of **ALLFA**,

is strictly prohibited.

Copyright © 2015 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30;

021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: MartinZ ick

Tehnoredactare: LiviuS toica

Corectură: AncaTach

Marrak	Runge- Blawetzky
Westbühl	Fitzke
Dahling	Kiesling
Cei șase	Doretti (mama și cu mine)
Kessler	Jule cu Berts și cu Massoud
(Pasaj către blocul din spate	Momsen

traduki

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea pentru promovarea literaturii din care fac parte Ministerul Federal pentru Europa, Integrare și Afaceri Externe al Republicii Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, Fundația Culturală Elvețiană Pro Helvetia, KulturKontakt Austria, Goethe-Institut, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația, Resortul pentru Cultură al guvernului principatului Liechtenstein, Fundația Culturală Liechtenstein, Ministerul Culturii din Republica Albania, Ministerul Culturii și Informației din Republica Serbia și Fundația S. Fischer.

Pentru Gianni
...asta-i de la mine
pentru tine, dar și invers.
A.S.

SÂMBĂȚĂ

MACAROANA DE GĂȘIT

Macaroana zăcea pe trotuar. Era groasă, tubulară și brăzdată cu șanțulețe fine. Cam mizerabilă și mânjită cu niște sos de brânză uscat. Am ridicat-o, i-am șters murdăria și din locul în care stăteam, lângă fațada veche a imobilului din Strada Dieffe 93, mi-am ridicat privirea spre cerul senin de vară. Nici urmă de nor și, mai ales, nici urmă de dâră albă lăsată de vreun avion cu reacție. În afară de asta, m-am gândit că oricum nu poți deschide geamul avionului ca să azvârli mâncarea afară.

Am intrat în bloc, am zbughit-o până la trei pe scara vopsită în galben-spălăcit și am sunat la doamna Dahling. Ca în fiecare sâmbătă, purta pe cap bigudiuri mari și colorate.

— Poa' să fie rigatoni. În orice caz, sosul e gorgonzola, a conchis ea. Frumos din partea ta că mi-ai adus macaroana, drăgălașule, dar nu eu am aruncat-o pe geam. Întreabă-l pe Fitzke.

Mi-a rânjit, și-a atins de câteva ori tâmpla cu degetul, și-a dat ochii peste cap și pe urmă s-a uitat în sus. Fitzke stă la patru. Nu-l pot suferi și, de fapt, nici nu cred că macaroana e a lui. Doamna Dahling fusese prima mea alegere, pentru că obișnuiește să arunce pe geam diverse lucruri. Iarna trecută, de exemplu, și-a azvârlit televizorul. Cinci minute mai târziu s-a descotorosit și de soțul ei, chit că pe el doar l-a dat afară din casă. După care a venit la noi, și mama a trebuit să-i ofere o dușcă de ceva bun.

„Are o amantă!“ a declarat disperată doamna Dahling. „Vaca tâmpită, măcar de-ar fi mai tânără ca mine! Mai turnați-mi unul!“

Pentru că televizorul aterizase în tomberon, iar bărbatul dispăruse din peisaj, în ziua următoare și-a cumpărat un televizor plat bestial, plus un DVD player. De consolare. De atunci ne uităm împreună la câte un film de dragoste sau la filme polițiste, dar asta numai în weekend, când doamna Dahling poate dormi până târziu. În timpul săptămânii stă în spatele tejelei de

carne la Karstadt-ul din Hermannplatz. Mâinile îi sunt tot timpul roșii, așa-i de frig pe-acolo.

În timp ce ne uităm la televizor, mâncăm tartine cu salam și ou sau somon. La filmele de dragoste pe doamna Dahling o apucă de cel puțin zece ori smiorcăitul, dar întotdeauna la final se pornește cu înjurăturile, pe motiv că abia acum, când timpul și tipa s-au găsit unul pe altul, începe adevărata nenorocire, dar bineînțeles că ăia nu vor arăta *niciodată așa ceva* în filme, ce făcătură de toată jena – încă o tartină, Rico?

— Rămâne pe diseară? a strigat în urma mea doamna Dahling, în timp ce fugeam la etajul patru, sărind câte două trepte deodată.

— Normal!

Ușa ei s-a închis, iar eu am bătut la Fitzke. Întotdeauna trebuie să bați la Fitzke, fiindcă soneria e defectă, probabil din 1910, de când a fost construit blocul.

Și aștept, și aștept, și aștept.

Hârș, hârș, hârș în spatele ușii vechi și groase.

După care a apărut în sfârșit Fitzke în persoană, ca de obicei în pijamaua lui bleumarin cu dungi gri. Fața ridată îi era acoperită de țepi, iar pe cap smocuri de păr cenușiu stăteau țepene în toate direcțiile.

Câtă delăsare, pe bune!

M-a izbit un damf de stătut și de mucegai. Cine știe ce ține Fitzke înăuntru. În apartament, vreau să zic, nu în cap. Am încercat să îmi arunc ca din întâmplare privirea pe lângă el, dar mi-a blocat vederea. Intenționat! Fusesem deja în toate apartamentele din bloc, doar într-al lui Fitzke nu. N-am voie înăuntru, pentru că nu mă poate suferi.

— Ah, micul imbecil, a mârâit el.

Probabil că a sosit momentul să declar că mă numesc Rico și că sunt un copil misterios dotat. Asta înseamnă că pot să gândesc

foarte bine, dar în general asta durează ceva mai mult decât la alții. Și nu e din cauza creierului, care e dezvoltat absolut normal. Însă uneori anumite chestii cad pe-afară și, din păcate, nu știu niciodată dinainte când o să se întâmple asta. În plus, nu mă pot concentra întotdeauna atunci când povestesc ceva. De cele mai multe ori pierd firul roșu, mă rog, așa cred eu, că e roșu, ar putea fi și verde sau albastru, și tocmai asta e problema.

Uneori în capul meu totul se învâрте alandala, ca într-o urnă de bingo. Marțea joc bingo cu mama la clubul pensionarilor, numit *Bondarii cenușii*. Bondarii au închiriat de la biserică sălile destinate comunității. N-am nici cea mai mică idee de ce mama merge în locul ăla cu atâta plăcere, fiindcă pe-acolo se învâرت aproape numai pensionari. Cred că unii dintre ei nu ajung niciodată acasă, pentru că în fiecare marți poartă aceleași haine ponosite, ca Fitzke cu singura lui pijama, iar unii miros ciudat. Poate că mamei îi place acolo doar pentru că se întâmplă foarte des să câștige la bingo. Radiază de fericire de fiecare dată când urcă pe scenă și primește o poșetă ieftină din plastic de exemplu – de fapt, aproape întotdeauna se dau poșete ieftine din plastic.

Pensionarii se aleg rareori cu ceva, multora dintre ei li se întâmplă să adoarmă la un moment dat aplecați peste cartonașele lor de bingo, iar unii nu pricep cum stă treaba. Chiar în urmă cu câteva săptămâni unul dintre ei a stat liniștit la masă până când s-au terminat extragerile. Ceilalți au plecat, el tot nu s-a ridicat, iar când la final femeia de serviciu a încercat să-l trezească, tipul era mort. După aia mama s-a gândit dacă nu cumva omul murise încă de marțea dinainte. Nici eu nu-l observasem.

— 'Mnăziua, domnule Fitzke, am spus, sper că nu v-am trezit.

Fitzke arată mai bătrân decât pensionarul care a dat ortul poștii la bingo. Și e de-a dreptul împutit. Probabil că nici el n-o s-o

mai ducă mult, fiindcă poartă numai pijama, chiar și atunci când merge la cumpărături la Edeka. Dacă e s-o mierlească, o să fie deja îmbrăcat cu Țoalele potrivite. De când era mic avea ceva la inimă, i-a zis Fitzke odată doamnei Dahling, de aceea o să-și piardă suflul și la un moment dat BANG! După părerea mea, chiar dacă o să moară în viitorul apropiat, ar putea să se îmbrace cum trebuie, sau măcar să-și mai spele din când în când pijama, de exemplu la Crăciun. Mie unuia nu mi-ar plăcea să mă prăbușesc la Edeka în fața galantarului cu brânză și să răspândesc un miros împutit, chiar dacă aș fi mort doar de un minut.

Fitzke continua să se tot holbeze la mine, așa că i-am vârat macaroana sub nas.

— E a dumneavoastră?

— De unde o ai?

— De pe trotuar. Doamna Dahling zice că e rigatoni. În orice caz, sosul e gorgonzola.

— Zăcea acolo pur și simplu sau era amestecată în ceva? m-a întrebat el neîncrezător.

— Cine?

— Pune-ți mintea la contribuție! Macaroana, idiotule!

— Puteți să-mi repetați întrebarea?

Fitzke și-a dat ochii peste cap. Mai-mai să plesnească.

— Dacă zăcea acolo pe trotuar, macaroana ta cretină, sau ai pescuit-o din ceva? Știi tu, din caca de câine.

— Zăcea doar așa, am zis.

— Ia arată-mi mai exact.

Mi-a luat macaroana din mână și a învărtit-o între degete. Apoi a vârat-o – macaroana găsită de mine! – în gură și a înghițit-o. Pe nemestecate.

Ușa trântită, BUM!

Ăsta nu-i întreg la minte! E clar, data viitoare când mai dau peste vreo macaroană de găsit, o să o tăvălesc prin caca și i-o

aduc lui Fitzke, iar când o să-ntrebe dacă e pescuită de undeva, o să-i spun că nu – e doar sos de tocană.

Frate, frate, frate!

Intenționasem de fapt să cutreier cu macaroana prin tot blocul, și uite că m-am trezit fără ea, pierise în spatele dinților stricați ai lui Fitzke. Îmi părea rău după ea. De fiecare dată când pierzi ceva, se întâmplă același lucru: înainte nu ți se pare atât de grozavă, după aceea ajunge însă cea mai bună macaroană din lume. La fel pășise și doamna Dahling. La început l-a înjurat pe bărbatul ei toată iarna trecută, pe motiv că e un infidel nenorocit, dar între timp s-a uitat fără oprire la filme de dragoste și a început să-și dorească soțul înapoi.

Voiam ca de la Fitzke să cobor la etajul doi, dar m-am răzgândit și am sunat și la apartamentul de vizavi, unde stă tipul cel nou care s-a mutat în urmă cu două zile. Nici nu l-am văzut încă. Nu mai aveam macaroana de găsit, dar era o bună ocazie să-l salut. Poate mă lăsa să intru la el. Îmi place foarte mult în alte apartamente.

Ăsta fusese gol multă vreme, fiindcă era prea scump. La un moment dat mama s-a gândit să-l închirieze, deoarece se pare că la etajul patru e mai multă lumină decât la doi și există chiar o feliuță de priveliște, fiindcă printre pomi poți să vezi până hăt la Urban, spitalul cel vechi și scund de pe cealaltă parte a străzii. Dar când mama a aflat cât ar costa locuința, s-a lăsat păgubașă. Ceea ce e un noroc, altfel Fitzke ar fi fost cel mai apropiat vecin al nostru. Porcul ăsta nehalit.

Noul vecin se numește Westbühl, așa scrie pe soneria lui. Nu era acasă, așa că m-am simțit cumva ușurat. Sunt stresat când trebuie să mă adresez cuiva pe nume. Din cauza vestului și estului, și așa mai departe.¹ Adică întotdeauna încurc stânga cu dreapta, chiar și la busolă. Când e vorba de stânga și de dreapta, automat în capul meu începe să se rotească urna de bingo.

M-am înfuriat în timp ce alergam în jos pe scări. Dacă Fitzke nu mi-ar fi distrus dovada, ar fi fost o zi super să mă joc de-a detectivul. Fiindcă cercul suspectilor era foarte mic. Puteam de exemplu să fac abstracție de etajul cinci cu mansardele alea două cochete. Familia Runge-Blawetzky a șters-o ieri în vacanță, iar Marrak, care stă lângă ei, nu s-a arătat la față nici ieri, nici azi. Probabil că a înnoptat iar la prietena lui care îi spală și rufe. Cam la două săptămâni îl vezi pe Marrak alergând prin cartier cu un sac uriaș, plin de bulendre, afară din casă și înăuntru, și iar afară și iar înăuntru și tot așa. La un moment dat doamna Dahling a zis că e îngrozitor cu tinerii bărbați din ziua de azi, odinioară și-ar fi luat cu ei doar periuța de dinți când ieșeau, iar acum cară o jumătate de șifonier. În orice caz, Marrak nu era acasă. În cutia lui poștală de la intrarea în bloc se găsea încă reclama din ajun. Filmele polițiste îmi plac mai mult decât filmele de lipeală, fiindcă la unele chestii să spunem așa, îți pică automat fisa.

OK, etajul cinci scos din joc. La patru stau Fitzke și noul tip cu nume care indică un punct cardinal. La etajul trei, vizavi de doamna Dahling, locuiește Kiesling. La el aș fi putut oricum să sun abia pe seară, fiindcă toată ziua lucrează ca un sclav ca tehnician dentar la un laborator din Tempelhof.

Un etaj mai jos: mama și cu mine, iar vizavi de noi cei șase Kessleri, dar și ei sunt plecați în vacanță. Din apartamentul

---

¹ Numele are în componență substantivul West – „vest“.

proprietate personală al familiei Kessler de la etajul doi o scară duce în locuința de dedesubt, care e tot a lor. Domnul și doamna Kessler au nevoie de mult spațiu pentru copiii lor numeroși.

Cel mai mult m-am bucurat de apartamentul de la etajul unu, de vizavi de familia Kessler și de sub cel în care locuim eu și cu mama. Acolo stau așa: Jule cu Berts și cu Massoud. Cei trei sunt studenți. Însă fără macaroană de arătat, vizita la ei era exclusă. Berts e în ordine. Pe Massoud nu pot să-l sufăr, fiindcă Jule este îndrăgostită de el, în loc să fie de mine. Dar destul cu asta. Mai bine mi-aș fi început acolo interogatoriul, sau la bătrânul Mommsen, administratorul nostru, care stă la parter.

Misiune eșuată!

Așadar fuga acasă, la etajul doi.

Când am intrat în apartamentul nostru, mama stătea în hol, în fața oglinzii aurii cu mulți îngerași bucălați. Își ridicase tricoul azuriu până în dreptul bărbiei și își studia îngrijorată pieptul, cine știe de câtă vreme. Puteam să-i văd în oglindă fața gânditoare.

Mulți oameni, în special bărbați, întorc capul pe stradă după mama. Desigur că acolo nu merge cu tricoul ridicat, dar și-așa arată de-a dreptul marfă. Întotdeauna poartă fuste strâmte și super-scurte și bluze mulate, cu decolteu adânc. În plus, e încălțată în sandale argintii sau aurii, cu curelușe și tocuri înalte. Are părul blond și îl poartă desfăcut, lung și drept, și mai are și o grămadă de zorzonele-clincănele, mărgele și brățări și cercei. Cel mai mult îmi plac unghiile ei, care sunt foarte lungi. În fiecare săptămână mama lipește pe ele ceva nou, de exemplu peștișori tropicali colorați și minusculi sau câte o mică gărgăriță pe fiecare unghie. Zice mereu că sunt o grămadă de bărbați cărorora le place asta, și de-aia are așa un succes la muncă.

— Cândva, ăștia o să atârne ca niște saci, ne-a declarat mama mie și imaginii ei din oglindă. Le mai dau vreo doi, trei

ani, după care vor fi victima gravitației. Viața e un nenorocit de calendar din care cad întruna filele.

Nu știam ce-i gravitația, trebuia să caut. Mereu caut în dicționar ceea ce nu cunosc, ca să devin mai deștept. Uneori mai întreb. Pe mama sau pe doamna Dahling sau pe învățătorul meu, domnul Wehmeyer. După ce găsesc, trec pe hârtie. Cum ar fi:

FORȚA DE GRAVITAȚIE: Atunci când ceva este mai greu decât altceva, obiectul mai greu îl atrage pe celălalt. De exemplu, pământul este mai greu decât aproape tot ce e în jur, de aceea nimeni nu cade de pe el. Forța de gravitație a fost descoperită de un bărbat pe nume Isaac Newton. Ea este periculoasă pentru țafe și mere. Posibil și pentru alte chestii rotunde.

— Ei, și? am întreat.

— Atunci se vor schimba lucrurile, a zis mama cu hotărâre. În definitiv, aici e vorba de capitalul meu de lucru. A oftat, și-a tras la loc tricoul și s-a întors spre mine. Cum ți-a mers la școală?

— A mers.

Nu pronunță niciodată cuvintele „centru special“, fiindcă știe cât urâsc lucrul ăsta. Acolo încearcă Wehmeyer zadarnic, de ani de zile, să-mi ordoneze bilele de bingo în cap. M-am gândit să-i propun așa: poate ar trebui să oprească mai întâi mașinăria, și abia pe urmă să se ocupe de bile. Dar pe urmă am lăsat-o balătă. Dacă nu-i pică fisa, ghinionul lui.

— De ce te-a mai chemat Wehmeyer la frecuș? a întreat mama. Credeam că ieri a fost ultima zi de școală.

— Din cauza unul proiect pentru vacanță. Ceva de scris.

— Tu și scrisul. Și-a încrețit fruntea. Ce anume?

— Doar o compunere, am murmurat. Chestia era mai complicată, dar încă nu voiam să o pun pe mama la curent; nu înainte de a o rezolva eu singur.

— Înțeleg. Fruntea i s-a netezit la loc. Ai mâncat ceva, o șaorma sau altceva?

Mi-a ciufulit părul, s-a aplecat și mi-a aplicat un sărut pe frunte.

— Noo.

— Și nu ți-e foame?

— Normal.

— OK. Facem degețele de pește.

A dispărut în bucătărie. Mi-am azvârlit rucsacul în camera mea prin ușa deschisă, apoi m-am dus după ea, m-am așezat la masă și am început să mă uit.

— Trebuie să te întreb ceva, Rico, a spus mama în timp ce lăsa untul să se topească în tigaie.

Automat capul mi s-a vârat între umeri. Când mama vrea să pună o întrebare și folosește și numele meu, înseamnă că mai înainte și-a făcut gânduri, iar dacă și-a făcut gânduri, de cele mai multe ori există un motiv serios. Prin serios vreau să spun complicat. Iar prin complicat vreau să spun bile de bingo.

— Ce anume? am întreat precaut.

— E vorba de Mister 2000.

Îmi doream ca degețelele de pește să fi fost deja gata. Până și un imbecil s-ar fi prins încotro se îndreaptă discuția. Mama a deschis frigiderul și a început să scrijelească și să tragă cu un cuțit prin congelator, unde sub un capac de gheață albastră, stătea un pachet congelat cu degețele de pește.

— I-a mai dat drumul unui copil, a continuat ea. De data asta unul din Lichtenberg. E deja al cincilea. Cel de dinainte era din...

— Wedding, știu.

Iar cei trei de dinainte din Kreuzberg, Tempelhof, Charlottenburg. Mister 2000 ținea de trei luni tot Berlinul cu sufletul la gură. La televizor au spus că se pare că e cel mai inteligent răpitor de copii din toate timpurile. Unii l-au mai numit și Răpitorul ALDI, fiindcă răpirile lui sunt un adevărat chilipir.¹ Atrăgea în mașină băieței și fetițe, o ștergea cu ei, după care le scria părinților o scrisoare: *Dragi părinți, dacă vreți să v-o recuperați pe micuța Lucille-Marie, vă costă numai 2.000 de euro. Gândiți-vă bine dacă e cazul să implicați poliția pentru o sumă atât de ridicolă. Fiindcă astfel o să vă primiți copilul înapoi bucată cu bucată.*

Până atunci toți părinții anunțaseră poliția abia după ce plățiseră, și după ce copilul lor revenise întreg în sânul familiei. Dar tot Berlinul aștepta să vină ziua în care vreo micuță Lucille-Marie sau vreun oarecare Maximilian nu sosește acasă într-o singură bucată, pentru că părinții au dat-o în bară. Exista și probabilitatea ca unii dintre ei să fie bucuroși că li s-a furat copilul, așadar să nu scoată nicio lețcaie ca recompensă. Ori să fie săraci și să aibă numai cincizeci de euro sau cam așa ceva. Dacă îi dai lui Mister 2000 doar cincizeci de euro, pe semne că suma e valabilă doar pentru o mână. Întrebarea interesantă era: ce returnează în această situație, mâna sau restul? Probabil mâna, fiindcă bate mai puțin la ochi. În afară de asta, era clar că toți cei cincizeci de euro s-ar duce numai pe expedierea pachetului uriaș cu restul din copil.

Oricum, după părerea mea, 2.000 de euro reprezintă foarte mulți bani. Dar în caz de nevoie, după cum mi-a explicat odată

---

¹ ALDI este numele unui celebru lanț de magazine cu produse ieftine.